

Stockholm den 23 september 2024

R-2024/1113

Till Socialdepartementet

S2024/00978

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 22 maj 2024 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga (SOU 2024:30).

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till tidigare synpunkter i lagstiftningsfrågor rörande brottsförebyggande åtgärder avseende barn och unga,¹ ställer sig generellt positivt till en statlig ordning med syfte att skydda och förhindra att barn och unga begår brott och involveras i en kriminell livsstil. Att en ny statlig myndighet mot ungdomskriminalitet, med den sammansättning och de arbetsuppgifter som föreslås i betänkandet, inrättas torde kunna leda till ett såväl effektivare och mer koncentrerat brottsförebyggande arbete och i förlängningen till att flera barn och unga får erforderlig hjälp och stöd i rätt tid. Advokatsamfundet har i huvudsak ingen erinran mot betänkandets förslag, men vill särskilt framhålla följande.

¹ Se exempelvis Advokatsamfundets remissyttrande den 28 februari 2024 över promemorian Ett förtydligt brottsförebyggande ansvar för socialnämnden, remissyttrande den 1 november 2021 över betänkandet Kommuner mot brott (SOU 2021:49), samt remissyttrande den 15 juni 2010 över dels promemorian Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet (Ds 2010:9), dels över betänkandet Kriminella grupperingar – motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15).

Synpunkter

Offentligt biträde

Advokatsamfundet välkomnar förslaget om att det ska förordnas ett offentligt biträde för den unge, eftersom detta är av största vikt ur rättssäkerhetssynpunkt och för att den unge ska få rätt till ett kompetent juridiskt stöd i processen. Dock avstyrks förslaget att samma biträde som utgångspunkt ska förordnas för såväl den unge som för vårdnadshavaren. Advokater och jurister verksamma vid advokatbyrå torde av advokatetiska skäl vara förhindrade att åta sig uppdraget som offentligt biträde för både den unge och vårdnadshavaren samtidigt.

Det ligger nära till hands att redan vid ärendets ingående utgå ifrån att den unge och vårdnadshavaren kan ha motstridiga intressen i saken, varför advokaten eller den biträdande juristen redan från ärendets början torde vara förhindrad att åta sig uppdraget som offentligt biträde. Följden av detta skulle med hög sannolikhet bli att uppdragen då ges till andra än advokater eller biträdande jurister på advokatbyråer, som inte lyder under samma etiska regelverk. Detta skulle då riskera leda till oönskade effekter som torde stå i motsats till kravet om särskild lämplighet på biträdet för den unge.

Biträde för den unge bör vidare förordnas så tidigt som möjligt i processen och i varje ärende för att tillförsäkra den unge ett kompetent juridiskt stöd i ett så tidigt skede som möjligt.

Som offentligt biträde bör förordnas en advokat eller biträdande jurist med betydande erfarenhet av att företräda barn och unga.

En nedre åldersgräns

Advokatsamfundet är i huvudsak positivt till betänkandets förslag att inte förordna om en nedre åldersgräns när det kommer till vilka barn och unga som kan omfattas av den statliga ordningen, men konstaterar samtidigt att förslaget inte är helt oproblematiskt ur rättssäkerhetssynpunkt. Med en sådan ordning som föreslås i betänkandet kan den unges ålder inte utgöra ett hinder för Myndigheten för ungdomskriminalitet att initiera ett ärende för ett barn eller en ungdom som är i behov av insatserna.

Advokatsamfundet förutser en viss problematik i detta avseende, inte minst när det gäller att utföra riskbedömningar på väldigt unga barn.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander